

Een toekomst voor de vallei van de Babilliebeek?

"Gezien vanaf een afstand in tijd of ruimte, kunnen we alleen maar concluderen dat een soort die zijn eigen achteruitgang initieert, bestudeert en negeert door zijn natuurlijke habitat te vernietigen, niet veel lof of bijval verdient. De enige andere organismen op aarde die hun eigen omgeving zo verpesten dat ze zichzelf vernietigen, zijn bacteriën en virussen."

Deze uitleg staat bij 'Homo Stupidus Stupidus' (*), een kunstwerk van Maarten Vanden Eynde uit 2008. Dat bestaat uit "een menselijk skelet dat uit elkaar is gehaald en weer in elkaar is gezet in een andere en nogal raadselachtige vorm die, ondanks onze kennis ervan, weinig verband houdt met de menselijke anatomie. Het is een kritisch commentaar op de menselijke arrogantie die zichzelf dubbel wijs noemt - Homo sapiens sapiens - en naar zichzelf een heel geologisch tijdperk noemt, het Antropoceen, dat

staat voor zijn eigen invloed op aarde. 'Homo stupidus stupidus' zet vraagtekens bij de mate van menselijk zelfbewustzijn, van zelfkennis van waar we vandaan komen, hoe we evolueerden en waar we heen gaan. Het werk symboliseert ons inherente falen in het begrijpen van onszelf of het voorspellen van onze toekomst op basis van ons verleden en heden."

Maar genoeg gefilosofeerd bij een boeiend kunstwerk over het menselijk wezen. Waarover gaat het nu eigenlijk, vraag je je wellicht af? Wel, ik moest spontaan aan dit bevreemdende kunstwerk denken terwijl ik probeerde uit te vissen wat er aan de hand is in de vallei van de Babilliebeek in Roeselare.

Roeselare telt binnen de N36, 'de grote ring', nog twee restanten van oorspronkelijke beekvalleien. In Rumbeke gaat het over een 7 ha

grote historische Ferrarisweide. (De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten die tussen 1771 en 1778 tot stand kwamen en een uiterst gedetailleerd beeld geven van onder meer onze streek.) Deze valleigronden en de loop van de Babilliebeek stemmen nog in belangrijke mate overeen met de situatie van eind 18e eeuw.

Je vindt hier nog typische planten van vochtige weiden als beekpunge, egelboterbloem, pinksterbloem en pijptorkruid. De poel herbergt alpenwatersalamander, kleine watersalamander, groene kikker en pad. Braamsluiper en zwartkop zijn jaarlijkse broedvogels en bij diepe vorst komen hout- en watersnip op bezoek. Naar Roeselaarse normen vormt deze vallei een hotspot van biodiversiteit.

Jammer genoeg zitten deze soorten zelfs hier in de hoek waar de klappen vallen. De afzetting van plantenmateriaal na het reiten (leegschrapen) van de beek, een archeologisch onderzoek, overstromingen met vervuild beekwater en, sinds een jaar of vijf, ook het wegvallen van beweiding, hebben deze bijzondere planten in de verdrukking gebracht. Soorten als bramen, distels, grote kattenstaart, harig wilgenroosje en pitrus kregen een flinke duw in de rug en vormen nu grote ruigtestruwelen.

Dit verhaal begint echt wanneer ik deze winter mijn infobundel over de vallei van de Babilliebeek wil bijwerken. De laatste 4 overstromingen, tussen 2005 en 2016, zijn goed gedocumenteerd, maar de laatste hittejaren en het effect daarvan op het functioneren van het valleisysteem ontbraken nog. Zeker in ons nieuwe

De vallei van de Babilliebeek is door leegstand, onbruik en nu ook de illegale ophoging van dit westelijk deel veel van zijn charme kwijt. Wij gaan voor het herstel van dit waardevolle gebied!

Het oostelijk deel van de vallei is nog in oorspronkelijke staat en een van de laatste biodiversiteitshotspots binnen 'de grote ring'. Dit gebied heeft enorm veel potentieel om de biodiversiteitscrisis en de klimaatverandering een hak te zetten.

klimaat, met felle buien, lange droogteperiodes en grote hittegolven, zijn de ecosysteemdiensten van dit oude landschap erg waardevol, en dat wil de ik verder onderzoeken.

En zo had ik een luchtfoto nodig van de vallei. Even zoeken op Google Maps, Print Screen maken, wat bijknippen en hop, alles klaar. Alleen zag ik in het westelijke deel van de vallei vreemde bleekgele structuren. Wat inzoomen maakte alles duidelijk: hopen aarde! Wat we ruim dertig jaar konden tegenhouden is 'onder m'n neus' dan toch gebeurd! Maar wanneer? Op basis van de afwerking van nabijgelegen gebouwen kan ik snel afleiden dat deze satellietfoto midden 2019 genomen werd.

Vol colère en frustratie, maar snel daarna geleid door redelijkheid en structuur, probeer ik een antwoord te vinden op de vraag: 'Hoe pakken we zo'n grootschalige opvulling aan?' Het vervolg? Een rollercoaster:

- Tijdens de eerste week van februari ontdek ik dat het westelijke deel van de vallei werd opgevuld.

- Ik stuur de stad Roeselare, de provincie, Natuurpunt en de West-Vlaamse Milieufederatie een kort verslag met de aanvulling dat de opvulling van deze valleigronden (in landbouwgebied!) een kaakslag is voor ieder die bezorgd is om biodiversiteit en klimaat.

- Op de bestuursvergadering van Natuurpunt Mandelstreek beslissen we dit dossier verder op te volgen en zo nodig naar de pers stappen.

- Een antwoord van Roeselare laat even op zich wachten, maar op 15 februari krijg ik een mail met de boodschap: *"Volgens de eerste info die ik intern verkreeg, gaat het blijkbaar om onderhoudswerken uitgevoerd door de provincie (die hier de waterloopbeheerder is), in functie van het onderhoud van de beek, waarbij het slib op hopen gelegd wordt in de nabijheid van de bestaande boerderij. Dit staat dus los van een omgevingsvergunningsaanvraag of een bouwproject en los van de stad Roeselare."* OK, de bevoegde diensten zitten dus nog in de ontkenningfase. Doorvragen.

- Van de provincie komt wél snel een consistent antwoord. Zij stellen vast dat de opgehoogde percelen van dezelfde eigenaar zijn als een vlakbij gelegen verkaveling en dat er ondertussen een aanzienlijke oppervlakte tot ruim een meter werd opgehoogd. Zij gaan er van uit dat dit terrein gebruikt werd om de grondoverschotten van de verkaveling weg te werken. Het is de provincie ook niet duidelijk of de stad hier de noodzakelijke vergunning voor afleverde. Een watertoets is er alszins niet te vinden. De provincie vraagt de stad om dit uit te klaren en zo nodig op te treden.

Dit is duidelijke taal! Of de verkavelaar dit terrein effectief gebruikt heeft om de grondoverschotten van de verkaveling weg te werken, lijkt mij absoluut onwaarschijnlijk gezien de gigantische volumes. Dit lijkt meer een 'vooropvulling' om de vallei verder te verkavelen.

- Op 23 februari krijg ik bericht van de stad Roeselare dat er

geen vergunning is om deze gronden op te hogen en dat ze contact opnemen met de eigenaar om dit verder te bespreken. Mooi, maar bij de typische reflex van 'we nemen verder contact op ...' heb ik zo mijn twijfels.

- Op 25 februari bekijkt de juridische dienst van Natuurpunt wat wij kunnen doen.
- Op 1 maart gaan we voor een tweede keer digitaal in overleg met de stad en Stad-Land-schap 't West-Vlaamse hart over iets helemaal anders: de realisatie van een lokaal biodiversiteitsplan. Dit is een heel opbouwend overleg, maar met het verhaal van de Babilliebeekvallei in mijn achterhoofd, weet je hoe ik mij voel.
- Op 5 maart krijg ik, na verder aandringen, bericht van de stad

dat de verkavelaar geen opdracht gaf om daar aarde te storten. 'Niemand' weet ook wie die opdracht dan wel gegeven heeft, maar zodra duidelijk is wie hier verantwoordelijk voor is, zal Roeselare de nodige stappen zetten op vlak van handhaving.

Een beetje vreemd natuurlijk, omdat de vrachtwagens door de privépoort en over de privé-weg van de eigenaar moesten rijden om die aarde daar te kunnen storten. Toch weer typisch dat we van het kastje naar de muur worden gestuurd?

Of hoe een toevallige ontdekking via Google Maps een tijdverslindend proces op gang bracht om nog te redden wat er te redden valt. Hoe wijs zal Roeselare nu denken en handelen? Volgen ze het verouderde Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan van 12 jaar geleden, waar-

bij biodiversiteit en klimaat absoluut geen aandachtspunten waren? Of zetten ze stappen om de aanwezige biodiversiteit te behouden en door beheer te versterken? Gebruiken ze deze vallei als overstromingsgebied, ruimte waar water in de bodem kan infiltreren en al koelelement in het steeds groter wordende hitte-eiland dat Roeselare is?

Of heel concreet: Roeselare kan ook deze vallei opvullen en verkavelen, of beslissen om ze te behouden en zo de biodiversiteitscrisis en de klimaatverandering een hak te zetten. *Homo stupidum* of *homo ecologicus*?

Wordt vervolgd!

Tekst & foto: Peter Hantson

(*) Het kunstwerk van Maarten Vanden Eynde kan je bekijken op https://www.maartenvandeynde.com/?rd_project=336&lang=en

**WARMTE POMPEN
ZORGELOOS COMFORT,
NU EN IN DE TOEKOMST.**

EEN TOTAALCONCEPT VOOR DE KLIMAATREGELING VAN UW WONING.

Airconditioning

Dankzij een warmtepomp creëren we heel het jaar door een uitstekend comfort, zonder uw energiefactuur de hoogte in te jagen.

Verwarming en warm water

Laat uw verwarming en/of warm water productie aandrijven door hernieuwbare energ bronnen. Zo bespaart u tot 4 keer meer elektriciteit en stapt u af van fossiele brandstoffen.

Luchtzuivering

Adem gezonde en zuivere lucht in. Deze systemen verwijderen stof, pollen, bacteriën en virussen uit de lucht door ze weg te filteren.

Als gecertificeerd bedrijf staat Intelligent Wonen voor **betrouwbaarheid**. We zoeken naar de beste oplossing voor verwarming, sanitair warm water en de koeling van uw woning.

INTELLIGENT WONEN

- Bruggesteenweg 21
- Gits-Hooglede
- www.intelligentwonen.be
- 0475 34 67 37